

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 203/2016
09.06.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Љубице Милутиновић, председника већа, Јасминке Станојевић и Биљане Драгојевић, чланова већа, у парници тужиоца П.Ћ. из Б., као правног следбеника сада пок. Ј.Ћ., бившег из Б., чији је пуномоћник В.Б., адвокат из Б., против туженог В.П. из Б., чији је пуномоћник Н.М., адвокат из Б., ради утврђења ништавости уговора, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 958/14 од 02.04.2015. године, у седници одржаној 09.06.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 958/14 од 02.04.2015. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 56821/10 од 17.05.2013. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца да се утврди да је ништав купопродајни уговор закључен 14.10.1991. године између сада пок. П.Ћ. из Б. и туженог В.П. из Б., којим је сада пок. П.Ћ. продао, а тужени купио непокретност и то 195/800 делова куће бр. ..., ... у улици ... и четири зграде на катастарској парцели бр. ..., кућу број ... и три зграде у улици ... на катастарској парцели бр. ..., све уписано у зкул. бр. ... КО Б., као неоснован. Другим ставом изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 1.064.250,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 958/14 од 02.04.2015. године, ставом првим изреке преиначена је првостепена пресуда у ставу првом, тако што је усвојен тужбени захтев и утврђено да је ништав купопродајни уговор закључен 14.10.1991. године између П.Ћ. из Б. и туженог В.П. из Б., којим уговором је П.Ћ. продао, а тужени купио непокретности описане у овом ставу изреке. Другим ставом изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка, тако што је тужени обавезан да тужиоцу накнади ове трошкове у износу од 1.102.250,00 динара, са законском затезном каматом почев од 17.05.2013. године до исплате.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и прекорачења тужбеног захтева учињеног у поступку пред другостепеним судом, позивајући се на одредбе члана 395. ЗПП.

Апелациони суд у Београду решењем РЗ 250/15 од 16.12.2015. године није предложио Врховном касационом суду одлучивање о овој ревизији, као изузетно дозвољеној.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 399. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 125/04 и 111/09), који се примењује на основу члана 506. став 1. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 55/14), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија туженог која је дозвољена у смислу члана 23. став 3. у вези члана 13. став 3. Закона о изменама и допунама ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 55/14), неоснована.

У поступку доношења побијане пресуде нема битне повреде из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју овај суд као ревизијски пази по службеној дужности, а ни повреде поступка пред другостепеним судом из члана 361. став 1. у вези члана 359. ЗПП, на коју се неосновано указује у ревизији (погрешно означен као члан 372. сада важећег Закона о парничном поступку). Наиме, овом законском одредбом прописано је да се у жалби могу износити нове чињенице и предлагати нови докази само ако жалилац учини вероватним да их због своје кривице није могао изнети, односно предложити до закључења главне расправе. Одлучујући о жалби тужиоца изјављеној на првостепену пресуду, другостепени суд је отворио расправу, одредио и извео доказ вештачењем од стране вештака медицинске струке, а на околност да ли је сада пок. П.Ђ., продавац из оспореног уговора, био пословно способан и у могућности да схвати значај предузете правне радње. Супротно наводима ревизије, то нису биле нове чињенице и нови докази предложене у жалби, с обзиром да је ту чињеницу и извођење тог доказа тужилац предложио још у тужби, као и на расправи (рочиште од 05.02.2002. године). О том предлогу тужиоца првостепени суд није одлучио, те се нису могле прихватити тврдње првостепеног суда да тужилац те своје наводе у погледу пословне способности његовог правног претходника, није доказао. Због таквог пропуста првостепеног суда, другостепени суд је отворио расправу и одлучио да изведе предложене доказе, чиме по оцени Врховног касационог суда нису учињене повреде поступка на које се указује у ревизији. Истицањем повреде поступка пред другостепеним судом из члана 361. у вези члана 7. и 8. ЗПП, који се односе на слободну оцену доказа од стране суда, у суштини се оспорава утврђено чињенично стање, из којих разлога се сагласно члану 398. ЗПП ревизија не може изјавити. Неосновано се указује и на прекорачење тужбеног захтева од стране другостепеног суда, јер је побијаном пресудом одлучено у оквиру тужбеног захтева чији је предмет био утврђење ништавости уговора о купопродаји закљученог 14.10.1991. године, који је оверен пред судом 29.10.1991. године.

Према утврђеном чињеничном стању, сада пок. П.Ђ., правни претходник тужиоца, као продавац је са туженим као купцем, дана 14.10.1991. године, закључио уговор о купопродаји непокретности – куће у улици ... број ..., који је оверен пред Првим општинским судом у Београду дана 29.10.1991. године.

Тужбу у овој правној ствари поднео је сада пок. Ј.Ћ., син П.Ћ., а отац тужиоца, дана 30.07.1998. године, наводећи да П.Ћ. није могао да схвати шта потписује јер је боловао од болести која му то није дозвољавала и да је уговор закључен искоришћавањем таквог његовог здравственог стања, а доведен је у сумњу и сам његов потпис на оспореном уговору. На основу налаза вештака утврђено је да је П.Ћ. боловао од више болести и то примарно од паркинсонове болести, 1992.године је имао сепсу, имао је честе уринарне инфекције, психоорганични синдром, као и цереброваскуларну инсуфицијенцију. Због свих ових болести, према налазу вештака који је суд прихватио, дошло је до смањења његове способности да расуђује и да схвати значај и последице правног посла у коме је учествовао, како на дан закључења спорног уговора 14.10.1991. године, тако и на дан овере уговора 29.10.1991. године. Његово стање је било ближе немању пословне способности у потпуности, него стању делимичне очуваности пословне способности.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, побијаном пресудом је усвојен тужбени захтев, с позивом на одредбе члана 103. Закона о облигационим односима у вези са чланом 56. став 1. истог закона.

Разлози ревизије којима се указује на погрешну примену материјалног права нису основани.

Наиме, одредбом члана 56. став 1. Закона о облигационим односима, прописано је да је за закључење пуноважног уговора потребно да уговарач има пословну способност која се тражи за закључење тог уговора. Ништав је правни посао које је закључило лице које није било способно за расуђивање у време закључења уговора, без обзира што му пословна способност није одузета судском одлуком, како је то правилно закључио другостепени суд. Како је у поступку утврђено да сада пок. П.Ћ. у време закључења оспореног уговора није био у стању да схвати значај закључења тог уговора, јер је његова пословна способност због његовог здравственог стања била је ближе немању те способности у потпуности него стању делимичне очуваности, уговор који је закључио, а који је предмет тужбеног захтева, не производи правно дејство, односно ништав је.

Из наведених разлога, применом члана 405. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Љубица Милутиновић, с.р.**